

yüklenicinin öncelikle işçi ücretlerini zamanında ödemekle ilgili yükümlülüğünü mevzuata uygun olarak yerine getirmesi gerektiği idarece yapılan söz konusu düzenlemelerin işçi haklarının korunması ve işin sağlıklı yürütülmesi amaçlarını taşıdığı Sözleşme Tasarısı'nın İşin yürütülmesine ilişkin kayıt ve tutanaklar başlıklı maddesinde hakediş raporlarının yüklenicinin başvurusu üzerine ayda bir defa düzenleneceği belirtildiğinden, yapılan

düzenleme

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Ücret ve ücretin ödenmesi" başlıklı 32'nci maddesinde *"...Ücret en geç ayda bir ödenir..."* hükmü,

"Ücretin gününde ödenmemesi" başlıklı 34'üncü maddesinde "Ücreti ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmeyen işçi, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçınabilir. Bu nedenle kişisel kararlarına dayanarak iş görme borcunu yerine getirmemeleri sayısal olarak toplu bir nitelik kazansa dahi grev olarak nitelendirilemez. Gününde ödenmeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanır. Bu işçilerin bu nedenle iş akitleri çalışmadıkları için feshedilemez ve yerine yeni işçi alınamaz, bu işler başkalarına yaptırılmaz." hükmü,

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin "Çalışanların özlük hakları" başlıklı 38'inci maddesinde *"Yüklenici çalıştırdığı işçilerin, işin yapılmakta olduğu bir işkolu veya meslekte aynı tipteki bu iş için mevzuatla kabul edilenlerden daha az elverişli olmayan şartlarda çalışmalarını ve ücret almalarını sağlayacaktır. Ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarının toplu sözleşme veya mevzuatla tespit edilmemiş olması halinde yüklenici, en yakın ve uygun bir bölgedeki işkolu veya meslekteki aynı tip bir iş için mevzuatla tespit edilenlerden daha az elverişli olmayan ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarını sağlayacaktır. Yüklenici, varsa alt yüklenicilerinin bu çalışma şartlarına uymalarını sağlamak için gerekli tedbirleri alacaktır."*

Kontrol teşkilatı, yüklenici veya alt yüklenici tarafından istihdam edilen işçilerin ücretlerinin tam ve zamanında ödenip ödenmediğini her ay resen kontrol etmekle ayrıca bu konuda kendisine ulaşan başvuruları (talep ve ihbarları) ivedilikle

değerlendirmekle yükümlüdür.

Bu amaçla yüklenicinin hakediş istemesi üzerine, bu istek ve hakedişin ödeneceği tarih (yaklaşık olarak), şantiye şefliği, işyeri ilan tahtası veya işçilerin toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere yazılı ilan asılmak suretiyle duyurulur. İlanın yapıldığı, kontrol teşkilatının ve yüklenici veya vekili ile işçi temsilcisinin imzaladıkları bir tutanakla tespit edilerek bu tutanağın bir kopyası hakedişin ödeme yerine gönderilir.

Personel alacakları, hakediş raporunun düzenlendiği tarihten önceki (işçi ücretleri ödeme günü öncesindeki) günler için belirlenmiş sayılır. Bu tür alacakların üç (3) aylık tutarından fazlası hakkında idareye herhangi bir sorumluluk düşmez.

...

İdare tarafından gerek resen gerekse de başvuru üzerine bordroların ve/veya ücret ödemesini gösterir diğer bilgi ve belgelerin (yüklenici veya alt yüklenicinin kayıtları, puantaj, hesap pusulaları gibi) incelenmesi neticesinde ücret ve/veya yan ödemelerin eksik ödendiğinin veya ödenmediğinin tespit edilmesi halinde bu durumun yüklenici tarafından bordroya bağlanması sağlanır ve bu bordrolar hakediş raporu ile birlikte ödeme yerine gönderilir. Aynı zamanda, ücret ve/veya yan ödemelerin, ödenmeyen kısmı yüklenicinin hakedişinden kesilir ve tabi olunan mali mevzuat hükümleri çerçevesinde idare tarafından doğrudan işçinin banka hesabına yatırılır. Bu husus ayrıca bir tutanağa da bağlanır.

Yüklenicinin iş verdiği alt yüklenicilerin gündelikçi, haftalıkçı veya aylıkçı olarak işyerinde çalıştırdığı işçi, personel ve teknik elemanların tamamı da yüklenicinin elemanları hükmünde olup, bunların ücretlerinin ödenmesinden de doğrudan doğruya yüklenici sorumludur. Yüklenici, bunların ücretleri hakkında da aynen kendi elemanları gibi ve yukarıda

belirtildiği şekilde işlem yapmak zorundadır.

Personel alacaklarının kontrol edilebilmesi için yüklenici, teknik ve yönetici personeli ile işçilerine yaptığı ödemelerin bordrolarından birer kopyasını, bordroların düzenlenmesi tarihinden başlayarak en çok bir ay içinde, kontrol teşkilatına verecek ve bu bordrolarda teknik ve yönetici personel ile işçilerin sanatları ve çalıştıkları yerler, ad ve soyadları ile doğum yerleri ve tarihleri belirtilecektir.

Bordrolarda yüklenicinin veya vekilinin imzası bulunacaktır...” açıklaması,

“Hakediş demeleri” başlıklı 42’nci maddesinde “a) Sözleşme bedelinin iş süresince dönemler itibariyle denmesi:

Sözleşme konusu hizmetin yüklenici tarafından belli bir süre boyunca devamlı olarak verilmesi (4’nc maddede tanımlanan sürekli nitelikte bir iş olması) veya işin bölümlere ayrılabilir olması durumunda sözleşmede belirtilen aralıklarla, kesin ödeme mahiyetinde olmamak ve kazanılmış hak sayılmamak üzere geçici hakediş ödemeleri yapılır. Yüklenici tarafından yapılan işlerin bedelleri, sözleşmedeki kayıtlara ve ilgili kanunlara göre yapılacak kesintiler de çıktıktan sonra, sözleşmenin ödemeye ilişkin hükümleri çerçevesinde kendisine ödenir.

İdarenin isteği halinde yüklenici, kesin hesapları kontrol teşkilatının denetimi altında olmak üzere işe paralel olarak yürütmek zorundadır. Bu halde, geçici hakediş raporlarının düzenlenmesinde, bitmiş iş kısımları için bu kesinleştirilmiş miktarlar dikkate alınır.

Hakediş raporlarının düzenlenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

1- Toplam Bedel zerinden Birim Fiyat Sözleşmelerde... Hakediş

raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere otuz gün içinde de ödeme yapılır...” açıklaması,

Sözleşme Tasarısı’nın “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 12’nci maddesinde “12.1. Sözleşme bedeli (ilave işler nedeniyle meydana gelebilecek artışlara ilişkin bedel dahil) Ankara Kuzey Döner Sermaye Muhasebe Birimi ve Genel Şartnamenin hatalı, kusurlu ve eksik işlere ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla aşağıda öngörülen plan ve şartlar çerçevesinde ödenecektir.

12.2. Yüklenici iş programına göre daha fazla iş yaparsa, İdare bu fazla işin bedelini imkan bulduğu takdirde öder.

12.3. Yüklenici yapılan işe ilişkin hakediş ve alacaklarını idarenin yazılı izni olmaksızın başkalarına devir veya temlik edemez. Temliknamelerin noterlikçe düzenlenmesi ve idare tarafından istenilen kayıt ve şartları taşıması zorunludur.” düzenlemesi,

Sözleşme Tasarısı’nın “İşin yürütülmesine ilişkin kayıt ve tutanaklar” başlıklı 19’uncu maddesinde “ 19.1. Hakediş raporları yüklenicinin başvurusu üzerine, sözleşme veya eklerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça ayda bir defa düzenlenir.

Ödeme; kontrol teşkilatı ve yüklenici veya vekili tarafından hesaplanarak saklanan günlük belgelere dayanarak yapılır. Çalışan ve nöbetçi personel ile hasta ve refakatçilerin tükettiği öğün sayılarının teklif edilen birim fiyatlarla çarpılması sonucu elde edilen aylık toplam bedel üzerinden yapılır.

Düzenlenen hakediş raporunun işleme konulabilmesi için, yüklenici veya işbaşında bulunan vekili tarafından imzalanmış olması gereklidir. Yüklenici veya vekili, bildirilen günde, hak ediş esas hesaplamaların yapılmasında hazır bulunmazsa kontrol teşkilatı hesaplamaları tek başına yaparak, hak ediş raporunu düzenler ve yüklenicinin bu husustaki itirazları kabul edilmez.

Yüklenicinin hakedişlere itirazı olduğu takdirde, karşı görüşlerinin neler olduğunu ve dayandığı gerçeklerini, idareye vereceği ve bir örneğini de Hakediş Raporuna ekleyeceği dilekçesinde açıklaması ve imzalaması gereklidir. Hakediş raporunun imzalanmasından sonra tahakkuk işlemleri sürecinde yetkililer tarafından hakediş raporunda herhangi bir düzeltme işlemi yapılmış ise ve yüklenicinin de bu düzeltmeye karşı bir itirazı söz konusu ise hakedişin kendisine ödendiği tarihten başlamak üzere en çok on gün içinde bu itirazını dilekçe ile idareye bildirmek zorundadır. Yüklenici itirazlarını bu şekilde bildirmediği takdirde hakedişi olduğu gibi kabul etmiş sayılır.

Her ayın ilk günü ile son gününe kadar verilen hizmetin toplam bedeli izleyen ayın başında yüklenici tarafından faturalandırılır.

Yüklenici, aşağıdaki belgeleri düzenleyeceği faturaya eklemek zorundadır.

1. Ücret Bordrosu (ödeme yapılacak aya ait),
2. b) İşçi ücretlerine ilişkin Banka Dekontları (önceki aya ait),
3. c) Varsa İşçilere ait İcra Tahsilât Yazısı ve Makbuzu (önceki aya ait),
4. d) SGK Primlerine ait Banka Dekontu ve Tahakkuk Fişini (önceki aya ait),
5. f) Barkotlu Sigortalı Hizmet Listesi (önceki aya ait),

Yukarıdaki belgeler ödeme evrakına eklenmek üzere

fatura ekinde idareye yüklenici tarafından teslim edilecektir. Yüklenici tarafından belgeler usulüne uygun olarak düzenlenmiş ve eksiksiz olarak ibraz edildikten sonra yükleniciye o ayki hakedişi ödenecektir.

Yüklenici hastanede çalıştırmış olduğu personelle ilgili özel bordro düzenleyecek, bu bordrolarda hiçbir şekilde şirketinden maaş alan ve diğer yerlerde çalışan işçilerine yer vermeyecektir.

Yüklenici kendi bünyesinde çalıştırdığı personeline ait icra işlemlerini kendisi takip edecek olup, icra kesintileri bordroda gösterilecek ve icra kesintileri yapıldıktan sonraki meblağ banka listelerine yansıtılacaktır. İcralar ilgili yerlere yüklenici tarafından yatırılacaktır. Yüklenici çalıştırılan işçilere ait bordro ve SGK primlerinin ödendiğine dair internet üzerinden alınan barkotlu Sigortalı Hizmet Belgesinin bir örneğini de ilan panosuna işçilerin görmesi için asacaktır. İşçinin maaşında makul (icra, işe gelmeme vb.) bir sebep olmadan kesinti yapılmayacaktır.” düzenlemesi,

Teknik Şartname'nin 5.11'inci maddesinde “Yüklenici tarafından işçilerin maaşları işçiler adına açılacak banka hesaplarına yatırılacaktır. Yüklenicinin çalıştırdığı tüm işçilerin maaşları kendileri için açılmış olan banka hesabına her ayın onuncu günü yüklenici firma tarafından (resmi tatil ve hafta sonuna denk gelse dahi) yatırılacaktır. İşçi ücretlerinin hesaplarına aktarıldığına dair banka dekontları aynı gün veya takip eden iş günü içerisinde kurumumuza ibrazı yüklenici tarafından sağlanacaktır.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Ayrıca Sözleşme Tasarısı'nın “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 12'nci maddesinde ve “İşin yürütülmesine ilişkin kayıt ve tutanaklar” başlıklı 19'uncu maddesinde hakediş ödeme yeri ve şartlarının düzenlendiği de görülmüştür.

Yukarıda aktarılan Hizmet İşleri Genel Şartnamesi

açıklamalarında, işçi ücretlerinin yüklenici tarafından ödenmesi gerektiği ve kontrol teşkilatının, yüklenici veya alt yüklenici tarafından istihdam edilen işçilerin ücretlerinin tam ve zamanında ödenip ödenmediğini her ay resen kontrol etmekle ayrıca bu konuda kendisine ulaşan başvuruları (talep ve ihbarları) ivedilikle değerlendirmekle yükümlü olduğu, personel alacaklarının, hakediş raporunun düzenlendiği tarihten önceki (işçi ücretleri ödeme günü öncesindeki) günler için belirlenmiş sayılacağı ve bu tür alacakların üç (3) aylık tutarından fazlası hakkında idareye herhangi bir sorumluluk düşmeyeceği, aynı zamanda ücret ve/veya yan ödemelerin, ödenmeyen kısmının yüklenicinin hakedişinden kesileceği ve tabi olunan mali mevzuat hükümleri çerçevesinde idare tarafından doğrudan işçinin banka hesabına yatırılabilmesi anlaşılmıştır.

Ayrıca, aktarılan İş Kanunu hükümlerinden, işçi ücretlerinin en geç ayda bir ödeneceği, ücreti ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmeyen işçinin, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçınabileceği de anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen tespitler bir arada değerlendirildiğinde, yüklenicinin öncelikle işçi ücretlerini zamanında ödemekle ilgili yükümlülüğünü mevzuata uygun olarak yerine getirmesi gerektiği, idarece yapılan söz konusu düzenlemelerin işçi haklarının korunması ve işin sağlıklı yürütülmesi amaçlarını taşıdığı, Sözleşme Tasarısı'nın "İşin yürütülmesine ilişkin kayıt ve tutanaklar" başlıklı 19'uncu maddesinde hakediş raporlarının yüklenicinin başvurusu üzerine ayda bir defa düzenleneceği belirtiltiğinden, yapılan düzenlemelerin mevzuata aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır.

Toplantı No : 2020/002

Gündem No : 15

Karar Tarihi : 15.01.2020

Karar No : 2020/UH.II-82